

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului, declarat de către Ministerul Justiției,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Frunza
împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor,
Penitenciarului nr.17 și a lui Ion Cerchez cu privire la declararea nulității raportului
de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcția deținută
anterior, obligarea acordării concediului de odihnă anual și repararea prejudiciului
material și moral,

împotriva deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat parțial hotărârea din 19
iulie 2016 a Judecătoria Orhei și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La 27 iulie 2015 Vasile Frunza a depus la Judecătoria Rezina cerere de
chemare în judecată împotriva lui Ion Cerchez, șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina
cu privire la declararea nulității raportului de demisie din 26 mai 2015, anularea
parțială a ordinului de demisie nr. 229 din 02 iunie 2015, restabilirea în funcție,
acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material
și moral. (f.d.3-14, vol. I)

Prin încheierea din 22 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău cauza civilă
a fost strămutată la Judecătoria Orhei. (f.d. 52, vol. I)

La 12 octombrie 2015 Vasile Frunza a depus la Judecătoria Buiucani, mun.
Chișinău cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Ministerului
Justiției cu privire la repunerea acțiunii în termen, declararea nulității raportului de
demisie din 26 mai 2015, anularea parțială a ordinului de demisie nr. 229 din 02
iunie 2015, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și
repararea prejudiciului material și moral. (f.d.3-14, 56-61, vol.II)

Prin încheierea din 06 aprilie 2016 a Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău s-a
admis demersul lui Vasile Frunza de transmitere a dosarului la Judecătoria Orhei
pentru soluționarea chestiunii de conexare a cauzelor.(f.d.155-156, vol.II)

La 18 noiembrie 2015 Vasile Frunza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare (reorganizat în Administrația Națională a Penitenciarelor), Penitenciarului nr.17 cu privire la repunerea acțiunii în termen, declararea nulității raportului de demisie din 26 mai 2015, anularea parțială a ordinului de demisie nr.229 din 02 iunie 2015, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral. (f.d.101-108, vol. I)

În motivarea cererilor de chemare în judecată reclamantul a indicat, că la 28 mai 2012 prin ordinul Ministerului Justiției nr. 243 din 28 mai 2012 a fost angajat la Penitenciarul nr. 17 Rezina, în funcția de consultant juridic. Pe parcursul activității sale careva sancțiuni disciplinare nu i-au fost aplicate. Totodată, careva obiecții referitor la modalitatea în care își execută obligațiunile de serviciu, nu au fost.

Reclamantul a menționat că în prima decadă a lunii aprilie 2015, printre rapoartele de evaluare perfectate în baza prevederilor art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală era și raportul perfectat de Ahmad Ahmad Mohomed, condamnat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2011, care a depus o cerere în instanța de judecată cu privire la eliberarea sa condiționată. La semnarea raportului perfectat de Ahmad Ahmad Mohomed, de către șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, i s-a dat de înțeles că candidatura acestui condamnat ar fi trebuit să fie acceptată pentru eliberarea condiționată.

Reclamantul a specificat că examinând dosarul condamnatului Ahmad Ahmad Mohomed, a stabilit că acesta nu corespunde prevederilor art. 91 Cod penal. Astfel, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de eliberare condiționată înaintată de Ahmad Ahmad Mohomed. La 05 mai 2015 instanța de judecată a respins cererea condamnatului Ahmad Ahmad Mohomed. Odată cu respingerea de către instanța de judecată a cererii lui Ahmad Ahmad Mohomed s-au început problemele sale cu conducerea penitenciarului, în persoana șefului Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez.

Menționează că pentru a nu tensiona situația existentă, a depus un raport pentru acordarea concediului anual pentru anul 2014. Cancelaria penitenciarului i-a refuzat înregistrarea acestuia pe motiv că raportul respectiv nu era vizat de către șeful penitenciarului. Adresându-se către șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, acesta din urmă i-a refuzat în vizarea raportului dat pe motiv că pentru anul 2014 avea dreptul la concediu doar în primul trimestru al anului 2015. Din acest motiv a scris alt raport cu solicitarea acordării concediului pentru anul 2015, începând cu data de 01 iunie 2015, la care Ion Cerchez i-a zis să-l pună pe masă, că el personal va prezenta raportul secției cadre.

Vasile Frunza a indicat că la 24 mai 2015 a fost telefonat de către șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, care i-a comunicat că la 22 mai 2015 au evadat niște condamnați din Penitenciarul nr. 10 și împreună cu alți colegi, care fac parte din grupa de căutare în care el a fost numit responsabil, urmează să plece în r-nul. Briceni, pentru a ajuta la căutarea persoanelor evadate. S-a deplasat împreună cu grupa de căutare în r-nul. Briceni, satul Corjeuți. Aproximativ pe la ora 00:01 au fost informați că condamnații au fost prinși în or. Mărculești.

Reclamantul a relatat că conform Codului muncii, după noaptea lucrată i se cuvenea cel puțin 12 ore libere, de aceea a doua zi nu s-a prezentat la muncă. La 26 mai 2015, când s-a prezentat la serviciu, i s-a adus la cunoștință de către șeful

Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, că pentru faptul absenței la serviciu pe data de 25 mai 2015, urmează a fi concediat. Ion Cerchez i-a mai reproșat că la data de 24 mai 2015 nu l-a trimis în or. Briceni la căutarea persoanelor evadate. Din acest considerent pe numele său și a colegilor săi urmează să se pornească o anchetă de serviciu pe motivul lipsei nemotivate de la serviciu.

Totodată, a mai menționat că șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, i-a zis că vede doar o metodă pentru ca el să scape de ancheta de serviciu și anume el urmează să scrie un raport de eliberare din funcție cu ziua de 27 mai 2015, în caz contrar îl va concedia pe articol, împreună cu ceilalți colaboratori. Reclamantul a indicat că i-a zis lui Ion Cerchez că va depune un raport de concediere îndată ce va reveni din concediul solicitat. Pentru orice eventualitate, a depus un raport de concediere cu data de 15 iunie 2015, prin care a solicitat concedierea începând cu data de 30 iunie 2015. Șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez, i-a comunicat că conducerea Departamentului Instituțiilor Penitenciare (reorganizat în Administrația Națională a Penitenciarelor) în numele lui Petru Bîrca, insistă ca el să fie concediat și nu poate fi vorba de careva concediu, că concediile nefolosite i se vor achita, precum și că ar trebui să se gândească mai bine la familie, dar nu la serviciu. Astfel, sub presiunea psihică și frica unei posibile răfuielei din partea administrației, la 26 mai 2015 a depus raportul de concediere începând cu 01 iunie 2015.

A mai indicat că din cauza stresului i s-a ridicat tensiunea arterială și intracraniană. Ca urmare s-a adresat medicului de familie, care l-a trimis pentru examinare medicului neurolog, ultimul explicându-i că urgent urmează să fie internat în spital. Reclamantul a relevat că la revenirea sa la serviciu a solicitat de la secția cadre raportul său de demisie, însă văzând raportul său pe masă, deja vizat, în prezența colaboratorilor G. Trîmbaci, I. Scutelnic și V. Carpovici, l-a luat și l-a rupt, motivând că potrivit prevederilor Codului muncii, are dreptul să-și retragă cererea de concediere timp de 14 zile. Peste aproximativ 5-10 minute a fost invitat la șeful Penitenciarului, care i-a explicat că dacă nu va depune un alt raport de demisionare vor fi concediați atât el, cât și ceilalți colaboratori, iar colaboratorul G. Trîmbaci va fi sancționat cu mustrare pentru că i-a permis să fure raportul de concediere. A menționat că nu a furat raportul de concediere, dar l-a luat în prezența lui G. Trîmbaci, I. Scutelnic și V. Carpovici și că faptele sale nu se încadrează în componența de infracțiune prevăzută de prevederile art. 186 Cod penal.

Totodată, reclamantul a indicat că a depus raportul de demisie, doar cu data de 01 iunie 2015, pentru a avea timp să depună o petiție în instanțele ierarhic superioare cu privire la eliberarea sa ilegală.

Vasile Frunza a mai menționat că la 30 mai 2015 a depus un alt raport, prin care a solicitat anularea raportului de demisie din 26 mai 2015, pe motiv că s-a răzgândit. Acest raport nu a fost primit de cancelaria penitenciarului din motiv că nu este vizat de către șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez. Adresându-se din nou la șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina, Ion Cerchez cu solicitarea de a viza raportul său și promițând că se va concedia din 30 iunie 2015, ultimul i-a răspuns că statul nu are bani pentru achitarea indemnizației.

Prin încheierea din 15 aprilie 2016 a Judecătoriei Orhei s-au conexas cauzele într-o unică procedură. (f.d.155, vol. I)

Prin hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei s-a respins acțiunea depusă de către Vasile Frunza. S-a încasat de la Vasile Frunza în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 12 103 lei. (f.d. 196, 199-221, vol. I)

Prin decizia din 24 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a modificat hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei în partea ce ține de încasarea taxei de stat în sumă de 12 103 lei. S-a încasat de la Vasile Frunza în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 350 lei constituită din câte 100 lei pentru 2 capete de cerere cu caracter nepatrimonial și 150 lei pentru capătul de cerere cu caracter patrimonial. În rest, hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei, s-a menținut. (f.d. 33, 34-54, vol.III)

Prin decizia din 21 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat decizia din 24 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (f.d. 97-106, vol.III)

Prin decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a menținut hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei. (f.d. 127, 128-139, vol.III)

Prin decizia din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (f.d. 196-212, vol.III)

Prin decizia din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat parțial hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de către Vasile Frunza. S-a declarat nul raportul de demisie din 26 mai 2015, depus de Vasile Frunza. S-a anulat ordinul Ministerului Justiției nr.229 din 02 iunie 2015 în partea în care, începând cu 01 iunie 2015 a fost demis din cadrul sistemului penitenciar Vasile Frunza, consultant juridic al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 17 Rezina. S-a restabilit Vasile Frunza în funcția deținută anterior, consultant juridic al serviciului juridic al Penitenciarului nr.17 Rezina, începând cu 01 iunie 2015 până la 21 aprilie 2017 (data angajării la alt loc de muncă). S-a încasat din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vasile Frunza suma de 10 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin demisie ilegală din funcție. În rest, hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei s-a menținut. (f.d.6-7, 8-32, vol. IV)

La 13 noiembrie 2018 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei, cu menținerea hotărârii din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei. (f.d.37-39, vol.IV)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat, că instanța de apel a interpretat în mod greșit legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, circumstanțele importate pentru soluționare a cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 septembrie 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs la 13 noiembrie 2018, în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Ministerul Justiției este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că Ministerul Justiției a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Ministerul Justiției, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Ministerul Justiției, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas